

забезпечують її хвилеподібний характер. Крім того, людський організм підпорядковується ритмам, закладеним самою природою, і ці ритми впливають на всі процеси, що відбуваються в організмі, то облік цих ритмів і шанобливе ставлення до них – основа людського здоров'я.

І так з року в рік, з місяця в місяць, день у день ми йдемо однією і тією ж дорогою життя, долаючи "енергетичні ями і вибоїни" створювані взаємодією між Землею, Сонцем і Місяцем. І якщо не враховувати, а ще гірше не знати планетарні закони взаємодії та прояви їх на Землі, ми постійно будемо спотикатися об ці вибоїни та ями, втрачаючи своє здоров'я. І не звинувачуйте лікарів або свій організм у погіршенні здоров'я на цих ділянках шляху. У цьому винні тільки ви самі. Жити з урахуванням природних ритмів (річного, місячного, добового) – запорука збереження вашого здоров'я і високої працездатності організму.

3. Виявлено, що для дітей середнього шкільного віку важливо не тільки раціонально використовувати внутрішні ритми організму, але і знайти шляхи управління ними. Проблема вивчення біоритмів людини далека від остаточного рішення. Те, що зроблено в цій галузі, вселяє великі надії. Організм дітей середнього шкільного віку налаштований на певні природні біологічні ритми і тривалі відхилення від цих ритмів породжує стрес, а це не може не позначитися на здоров'я людини та її працездатності.

Використані джерела

1. *Біологічні ритми / Под ред. Ю. Ашоффа: У 2 т. – М.: Світ, 1984. – 235 с.*
2. *Гриневич В. Біологічні ритми здоров'я / В. Гриневич // Наука і життя. – 2005. – № 1.*
3. *Ермолаев Ю.А. Возрастная физиология : Учеб. пособие для студентов ВУЗов / Ю.А. Ермолаев. – М., 1985. – 80 с.*
4. *Особенности обучения и психологического развития школьников 13-17 лет / Под ред. И.В. Дуброновиной, Б.С. Круглова. – М.: Педагогика, 1988. – 198 с.*
5. *Физиология мышечной деятельности / Под ред. Я.М. Коца. – М.: Физкультура и спорт, 1982. – 447 с.*

*Чмихало Т.В.
(Полтава)*

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ГІГІЄНИ ПРАЦІ НА ВИРОБНИЦТВІ

Першочергово головним завданням держави є охорона здоров'я її громадян. У головних нормативних джерелах України зазначається, а саме Конституція України до числа соціальних прав включає право кожного на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування (ст. 49), належні, безпечні й здорові умови праці (ст. 43) [1]. Відповідно до ст.12 Міжнародного пакту про економічні, соціальні й культурні права кожна людина має право на медичну допомогу та медичний догляд у разі хвороби. Серед основних трудових прав працівників ст. 2 Кодексу законів

про працю України вказує на право на здорові та безпечні умови праці [4]. Ст. 6 Основ законодавства України про охорону здоров'я закріплює право на охорону здоров'я, що передбачає серед інших право на безпечні й здорові умови праці. Державні, громадські або інші органи, підприємства, установи, організації, посадові особи та громадяни зобов'язані забезпечити пріоритетність охорони здоров'я у власній діяльності, не завдавати шкоди здоров'ю населення й окремих осіб (ст. 5 Основ законодавства України про охорону здоров'я). Таким чином з вище сказаного, ми можемо зробити висновок, що кожний громадянин України має право на сприятливі умови праці, які повинні забезпечуватись санітарно-гігієнічними заходами на виробництві.

Що ж таке гігієна праці? Гігієна праці – галузь профілактичної медицини, що вивчає умови збереження здоров'я на робочому місці й заходи, які сприяють цьому [7, с. 14]. Предметом гігієни праці є:

- Вивчення трудових процесів і фізіологічних змін, що ними зумовлені й виникають в організмі особи, яка працює; вивчення працездатності людини і розробка фізіологічних основ раціонального режиму праці та відпочинку.

- Вивчення впливу фізичних та хімічних факторів виробничого середовища, а також виробничих процесів, устаткування і матеріалів на організм працівників з метою розробки гігієнічних заходів щодо усунення несприятливих наслідків на стан здоров'я. Вивчення стану здоров'я і захворюваності працівників, які в умовах своєї професійно-виробничого діяльності зустрічаються з різними несприятливими факторами, для профілактики професійних захворювань.

На основі вивчення особливостей виробничого середовища і його впливу на організм працівників гігієна праці розробляє гігієнічні вимоги до раціонального використання обладнання, гігієнічні норми і правила в галузі оздоровлення умов праці, будови та утримання промислових підприємств; заходи особистої гігієни; пропозиції щодо раціональної організації умов праці та відпочинку.

Основні завдання гігієни праці, передбачені ст.7 Закону України «Про забезпечення санітарного й епідеміологічного благополуччя населення», завданням адміністрації є розробка і проведення санітарних і протиепідеміологічних заходів, здійснення контролю за підтримкою вимог санітарних норм та інформування органів державної санітарної епідеміологічної служби про надзвичайні ситуації [7, с. 58].

З усього вище зазначеного, ми можемо виділити ряд функцій, які можуть в повному обсязі забезпечити, охорону праці, а саме охорону здоров'я на виробництві:

1. Вивчати вплив на людину метеорологічних умов і розробляє засоби і способи забезпечення комфортних умов праці.

2. Вивчати вплив на організм людини небезпечних і токсичних речовин, що виділяються в навколишнє середовище, і розробляє засоби захисту.

3. Вивчати вплив шуму, вібрації, іонізуючого випромінювання на організм людини і розробляє засоби захисту від цих чинників.

4. Займатися питаннями освітлення робочих місць.

5. Давати обґрунтування санітарним нормам.

6. Займатися створенням індивідуальних засобів захисту.

7. Розробляти засоби і методи контролю умов праці.

8. Організовувати санітарно-побутове забезпечення.

Використані джерела

1. Конституція України 254к/96-ВР від 1996.06.28 // Відомості Верховної Ради України, 1996, N 30 (23.07.96), ст. 141
2. Закон України "Про охорону праці" № 2694-ХІІ. від 1992.10.14 // Відомості Верховної Ради України, 1992, N 49 (08.12.92), ст. 668.
3. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" №1105-ХІV. від 23.09.1999р. // Відомості Верховної Ради України, 1999, N 46-47 (26.11.99), ст. 403.
4. Кодекс законів про працю України №149 від 10.12. 1971р. // Система інформаційно-правового забезпечення ЛІГА: ЗАКОН, WWW.Liga.net.
5. Положення Державного комітету України по нагляду за охороною праці "Про затвердження Типового положення про кабінет охорони праці" № 191. від 18.07.1997р. // Офіційний вісник України, 1997, число 42 (30.10.97), №с. 119.
6. Голяченко О.М., Сердюк А.М., Приходський О.О. Соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров'я. – Тернопіль-Київ-Вінниця: Лілея, 1997. – 328 с.
7. Кундієв Ю.І., Яворовський О.П. Гігієна праці / Ю.І. Кундієв, О.П. Яворовський. – К.: Медицина, 2012. – 904 с.

Тернієвська С.С.
(Полтава)

КЛІМАТИЧНІ УМОВИ УКРАЇНИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ В ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ

Сучасна теорія та практика охорони праці в Україні практично не розглядає питання впливу погоди на освітній процес. В той ж час, прихований характер дії кліматичних чинників приховує ряд ризиків та небезпек для здоров'я вчителів та учнів.

Метою даної статі є узагальнення інформації про вплив радіаційно-термічних умов України та працездатність в освітній галузі.

Проблему метеозалежності вивчає біокліматологія. Наявні праці в даній сфері науки спрямовані на розробку медичної класифікації погоди (І.І. Григор'єв, В.Ф. Овчарова), вивчення кліматичних аспектів на перехресті гігієни та екології (В.Д. Groшин, А.Н. Устеленцев, І.І. Даценко,